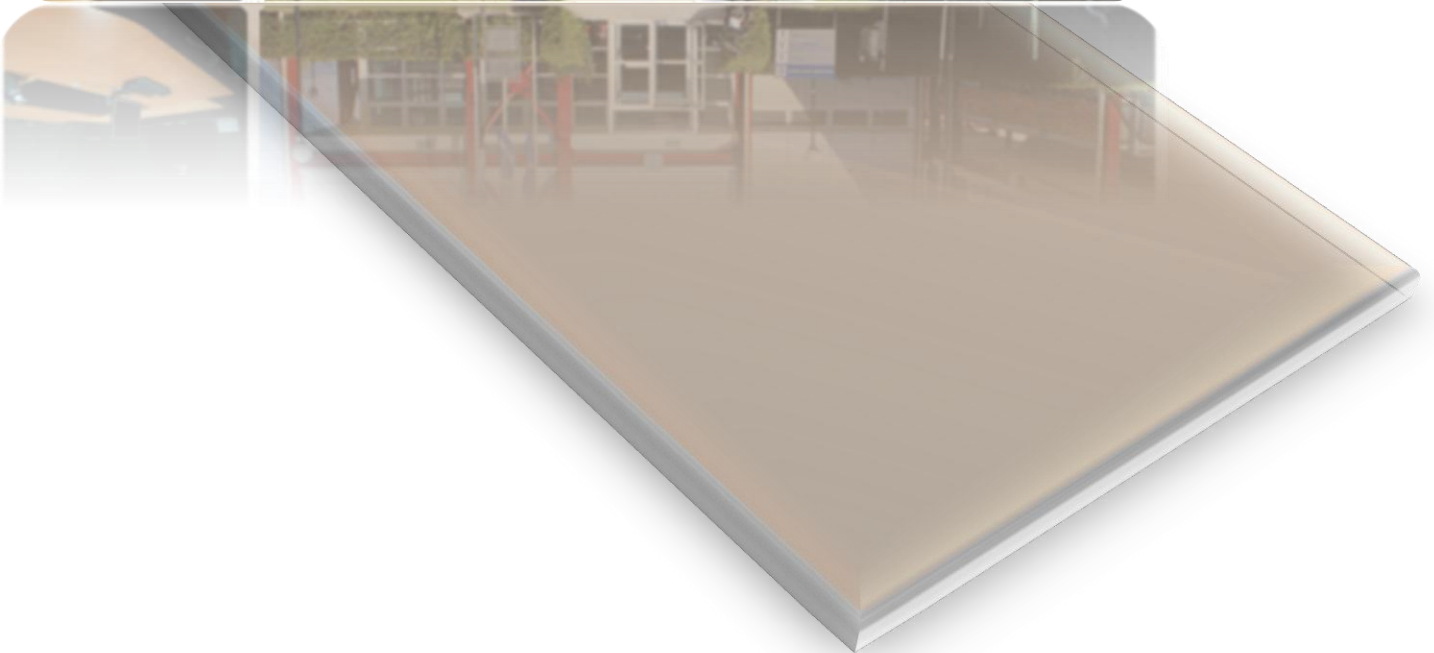

Κανονισμός Σπουδών

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
Οι σπουδές στο ΕΑΠ	2
1. Κανόνες Φοίτησης	2
1.1. Εγγραφή - Παρακολούθηση Θεματικής Ενότητας (Θ.Ε.) / Εργαστηριακής Θεματικής Ενότητας (Ε.Θ.Ε.)*	2
1.2. Δυνατότητα Αναβολής Φοίτησης - Οριστική Διαγραφή.....	3
1.3. Κατοχύρωση και αναγνώριση Θεματικών Ενότητων	4
1.4. Προϋποθέσεις για την αναγνώριση Θεματικών Ενότητων σε Πρόγραμμα Σπουδών.....	4
1.5. Κριτήρια εξέτασης των αιτημάτων κατοχύρωσης και αναγνώρισης ΘΕ....	5
2. Οργάνωση Σπουδών	5
2.1. Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (Ε.Δ.)	5
2.2. Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων.....	7
2.3. Εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.....	8
2.4. Μέτρα πρόνοιας για εκ νέου εγγραφή σε Θ.Ε. χωρίς οικονομική συμμετοχή.....	8
2.5. Σχεδιασμός Ε.Δ.	9
2.6. Αντιγραφή – Κειμενική ομοιότητα (Πλαγιαρισμός).....	9
3. Ενότητα Πρακτικής Άσκησης.....	10
4. Εξετάσεις	10
4.1. Δικαίωμα συμμετοχής	10
4.2. Εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.....	13
4.3. Μέτρα πρόνοιας για εξέταση σε Θ.Ε. χωρίς οικονομική συμμετοχή.....	13
4.4. Θέματα εξετάσεων.....	13
4.5. Οργάνωση και Διοργάνωση εξετάσεων	14
5. Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (Ο.Σ.Σ.).....	17
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	19
«ΟΔΗΓΟΣ ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ»	19

Εισαγωγή

Οι φοιτητές/φοιτήτριες που παρακολουθούν οποιοδήποτε Π.Σ. του Ε.Α.Π. είναι μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας του ΕΑΠ. Κυρίαρχο δικαίωμα των φοιτητών/τριών είναι το δικαίωμα στη μάθηση και η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών. Οι φοιτητές/τριες πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της εκάστοτε Σχολής και του Ε.Α.Π. γενικότερα, αναφορικά με την εκπαίδευση και την έρευνα, αναπτύσσοντας, μεταξύ των άλλων, σχέσεις στενής συνεργασίας και αμοιβαίου σεβασμού με τους/τις διδάσκοντες/ουσες και το πανεπιστήμιο. Σε περιπτώσεις που παρατηρηθούν σοβαρές παρεκκλίσεις από την ευπρεπή συμπεριφορά, τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα του Ε.Α.Π. δύνανται να αποφασίζουν σχετικά και να επιβάλουν ποινές.

Οι φοιτητές/τριες δύνανται, παράλληλα με τις σπουδές τους, να συμμετέχουν σε αμειβόμενες δραστηριότητες του Ιδρύματος.

Σε όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες παρέχονται όλα τα προνόμια και οι διευκολύνσεις, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και των υπουργικών αποφάσεων, καθώς και των οδηγιών και αποφάσεων των αρμόδιων διοικητικών και ακαδημαϊκών οργάνων του Ε.Α.Π..

Οι σπουδές στο ΕΑΠ

1. Κανόνες Φοίτησης

1.1. Εγγραφή - Παρακολούθηση Θεματικής Ενότητας (Θ.Ε.) / Εργαστηριακής Θεματικής Ενότητας (Ε.Θ.Ε.)*

(*)Στη συνέχεια όλες οι Θ.Ε. ή Ε.Θ.Ε., χάριν συντομίας, θα αναφέρονται ως Θ.Ε., εκτός των περιπτώσεων που θα γίνεται ειδική αναφορά σε Ε.Θ.Ε..

Στα Προγράμματα Σπουδών (Π.Σ.) του Ε.Α.Π., προπτυχιακά ή μεταπτυχιακά, ο/η φοιτητής/ρια εγγράφεται σε εξαμηνιαίες ή ετήσιες Θ.Ε. με υποχρεώσεις πλήρους παρακολούθησης έως τη συμπλήρωση του μέγιστου αριθμού πιστωτικών μονάδων (ECTS), που προβλέπεται από το ισχύον θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο ή/και με υποχρεώσεις εξέτασης σε όποιο αριθμό Θ.Ε. δικαιούται. Κατά την εγγραφή σε Θ.Ε. με υποχρεώσεις πλήρους παρακολούθησης πρέπει να εξαντλούνται πρώτα οι Θ.Ε. της προηγούμενης ακαδημαϊκής περιόδου (εξάμηνο ή έτος) και ακολούθως να γίνεται η εγγραφή σε Θ.Ε. της επόμενης ακαδημαϊκής περιόδου, εκτός εάν αναγράφεται διαφορετικά στους τρόπους επιλογής των Θ.Ε. του Π.Σ..

Ο/Η τελειόφοιτος/η των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών Π.Σ. του Ε.Α.Π. έχει τη δυνατότητα παρακολούθησης και άλλων Θ.Ε. του προγράμματος, πέραν του ελάχιστου αριθμού Θ.Ε. με τις οποίες συμπληρώνεται ο αριθμός πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α1) Ο/Η φοιτητής/τρια μπορεί να επιλέξει τις επιπλέον Θ.Ε. παράλληλα με την/τις τελευταία/ες Θ.Ε. του προγράμματος υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν συνολικά τον ανώτερο αριθμό Θ.Ε. και ECTS που προβλέπεται ανά ακαδημαϊκή περίοδο εξάμηνο/έτος. Σημειώνεται ότι ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να ολοκληρώσει τις προβλεπόμενες στη διάρθρωση του προγράμματος (για τη λήψη πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης) Θ.Ε. (υποχρεωτικές και επιλογής) και δεν μπορεί να αντικαταστήσει αυτές τις Θ.Ε. με μία ή περισσότερες από τις επιπλέον Θ.Ε. που μπορεί να επιλέξει να παρακολουθήσει.

α2) Μετά την υποβολή και την έγκριση του σχετικού γραπτού αιτήματος του/της φοιτητή/τριας προς το τμήμα Μητρώου Φοιτητών για παρακολούθηση επιπλέον Θ.Ε., αναστέλλεται η απονομή του πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης μέχρι την ολοκλήρωση των επιπλέον Θ.Ε.. Αν για κάποιο λόγο δεν καταστεί δυνατή η επιτυχής ολοκλήρωση μίας ή περισσότερων εκ των επιπλέον Θ.Ε., ο/η φοιτητής/τρια, αν δεν

επιθυμεί πλέον την παρακολούθηση της/των επιπλέον Θ.Ε., πρέπει να ενημερώσει γραπτώς το τμήμα Μητρώου Φοιτητών για την απόφασή του/ης, προκειμένου το τελευταίο να προχωρήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την έκδοση του πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης του/ης, στην αμέσως επόμενη περίοδο αποφοίτησης, με βάση τις Θ.Ε. που έχει ολοκληρώσει επιτυχώς.

α3) Για τις επιπλέον Θ.Ε. ο/η φοιτητής/τρια δεν μπορεί να υποβάλει αίτηση χορήγησης υποτροφίας.

α4) Μετά τη λήψη πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης παύει αυτοδίκαια το δικαίωμα αιτήματος για παρακολούθηση επιπλέον Θ.Ε. και ο/η ενδιαφερόμενος/η μπορεί να τις παρακολουθήσει μόνο αν αυτές προσφέρονται ως μεμονωμένες.

α5) Ο βαθμός πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης προκύπτει, όπως ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις, στη βάση των Θ.Ε. που προβλέπει η διάρθρωση του προγράμματος. Αν υπάρχει/ουν Θ.Ε. επιλογής, τότε ο/η φοιτητής/τρια δηλώνει εκ των προτέρων τη/τις Θ.Ε. που επιλέγει για την ολοκλήρωση του προγράμματος, ο βαθμός της/των οποίας/ων προσμετρείται/ προσμετρούνται στον βαθμό του πτυχίου, ενώ ο βαθμός της/των επιπλέον Θ.Ε. δεν προσμετρείται/προσμετρούνται στο βαθμό του πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης.

α6) Το σύνολο των Θ.Ε. που παρακολούθησε επιτυχώς ο/η φοιτητής/τρια παρατίθεται αναλυτικά στο παράρτημα του διπλώματος.

α7) Ο/Η φοιτητής/τρια ή απόφοιτος/η, εφόσον ολοκληρώσει επιτυχώς τη/τις επιπλέον Θ.Ε., δύναται να αιτηθεί στο Τμήμα Μητρώου Φοιτητών βεβαίωση παρακολούθησης της/των επιπλέον Θ.Ε..

1.2. Δυνατότητα Αναβολής Φοίτησης - Οριστική Διαγραφή

Σε περίπτωση που ένας/μία φοιτητής/τρια, με εισαγωγή από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025, ολοκληρώσει επιτυχώς τουλάχιστον μία Θ.Ε. αποκτά το δικαίωμα να αναβάλει τις σπουδές του/της και να τις συνεχίσει ύστερα από χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο συνολικά από τρία (3) έτη. Για τους/τις φοιτητές/τριες, που έχουν εισαχθεί έως το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, η εν λόγω αναβολή σπουδών δεν μπορεί να ξεπερνά τα έξι (6) έτη. Το συνολικό χρονικό διάστημα της αναβολής μπορεί να συμπληρωθεί εφάπαξ ή τμηματικά. Το δικαίωμα αναβολής φοίτησης παρέχεται κατά τη διάρκεια της περιόδου δήλωσης νέων Θ.Ε..

Σε περίπτωση που παρέλθει ο χρόνος αναβολής και ο/η φοιτητής/τρια δεν εγγραφεί για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος ή εξάμηνο σε μία (1) τουλάχιστον Θ.Ε. διακόπτεται η φοίτησή του/της. Σε περίπτωση που ένας/μία φοιτητής/τρια δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς καμία Θ.Ε. από την έναρξη των σπουδών του/της και δεν εγγραφεί έστω σε

μία Θ.Ε. για την αμέσως επόμενη ακαδημαϊκή περίοδο (εξάμηνο ή έτος), διαγράφεται οριστικά από το πρόγραμμα σπουδών.

1.3. Κατοχύρωση και αναγνώριση Θεματικών Ενοτήτων

Προϋποθέσεις για την κατοχύρωση Θεματικών Ενοτήτων σε Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Π.Π.Σ.)

1. Ο/Η υποψήφιος/α για κατοχύρωση Θ.Ε. εγγράφεται στο πρόγραμμα σπουδών σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική του Ε.Α.Π.. Οι περιπτώσεις αιτημάτων φοιτητών/τριών για κατοχύρωση Θ.Ε. στο Π.Π.Σ. που έχουν επιλεγεί πρέπει να προβλέπονται στο ισχύον γενικό και ειδικό θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο.
2. Τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει να υποβάλει ηλεκτρονικά στη σχετική πλατφόρμα την προηγούμενη ακαδημαϊκή περίοδο ή το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την έναρξη της ακαδημαϊκής περιόδου (εξάμηνο ή έτος), ο/η υποψήφιος/α για κατοχύρωση Θ.Ε. είναι: α) πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (παρ. 1, άρθρ. 26 του ν. 5094/2024), β) Βεβαίωση Σπουδών με αναλυτική βαθμολογία και παράλληλη αναφορά στις πιστωτικές μονάδες (ECTS) ανά γνωστικό αντικείμενο/μάθημα, γ) Περίγραμμα των μαθημάτων που, κατά την κρίση του/ης υποψήφιου/ας για κατοχύρωση, αντιστοιχούν στα γνωστικά αντικείμενα και μαθησιακά αποτελέσματα της Θ.Ε. που αιτείται την κατοχύρωση.
3. Ο μέγιστος αριθμός Θ.Ε. που μπορούν συνολικά να κατοχυρωθούν -με ή χωρίς εξετάσεις- δεν δύναται να ξεπερνά το ένα τέταρτο ($\frac{1}{4}$) των πιστωτικών μονάδων του εν λόγω Π.Π.Σ..

1.4. Προϋποθέσεις για την αναγνώριση Θεματικών Ενοτήτων σε Πρόγραμμα Σπουδών

1. Ο/Η φοιτητής/τρια του Ε.Α.Π. έχει τη δυνατότητα αναγνώρισης Θεματικών Ενοτήτων, τις οποίες έχει ήδη ολοκληρώσει επιτυχώς σε προγενέστερη φοίτησή του/ης στο ίδιο Π.Σ. του Ε.Α.Π. ή ως μεμονωμένες Θ.Ε. του Ε.Α.Π., αφού επιβεβαιωθεί, με απόφαση της Κοσμητείας της Σχολής, η κάλυψη των μαθησιακών αποτελεσμάτων των σε ισχύ Θ.Ε..
2. Τα απαραίτητα έγγραφα που πρέπει ο/η υποψήφιος/α να υποβάλει ηλεκτρονικά στη σχετική πλατφόρμα, την προηγούμενη ακαδημαϊκή περίοδο ή το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από την έναρξη της ακαδημαϊκής περιόδου (εξάμηνο ή έτος), για αναγνώριση Θ.Ε. είναι: α) Βεβαίωση ολοκλήρωσης ή Πιστοποιητικό με αναλυτική βαθμολογία και σαφή αναφορά στις πιστωτικές μονάδες (ECTS) ανά Θ.Ε., β) Περίγραμμα των Θ.Ε. τα οποία -κατά την κρίση του/ης υποψήφιου/ας- αντιστοιχούν

στα γνωστικά αντικείμενα και μαθησιακά αποτελέσματα της Θ.Ε. που αιτείται την αναγνώριση.

1.5. Κριτήρια εξέτασης των αιτημάτων κατοχύρωσης και αναγνώρισης ΘΕ

1. Σε περίπτωση που κατά την εξέταση του αιτήματος του/της φοιτητή/τριας διαπιστώνεται πλήρης (100%) προγενέστερη γνώση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της Θ.Ε. που αντιστοιχούν σε ECTS $\geq$ των ECTS της Θ.Ε., τότε η Θ.Ε. κατοχυρώνεται/αναγνωρίζεται χωρίς άλλη υποχρέωση και χωρίς οικονομική επιβάρυνση. Η κατοχύρωση/αναγνώριση και ο βαθμός της Θεματικής Ενότητας επικυρώνεται από την Κοσμητεία της Σχολής ύστερα από εισήγηση του/της Συντονιστή/στριας της Θ.Ε..

2. Σε περίπτωση που κατά την εξέταση του αιτήματος του/της φοιτητή/τριας διαπιστώνεται επαρκής (κατ' ελάχιστον 75%) προγενέστερη γνώση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της Θ.Ε. τότε: α) δικαιούται διδακτικό υλικό της/των υπό κατοχύρωση /αναγνώριση Θ.Ε. καταβάλλοντας το 1/3 της συμμετοχής στις δαπάνες των σπουδών για κάθε Θ.Ε., β) δεν συμμετέχει στις Ο.Σ.Σ. και στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, γ) υποχρεούται να συμμετάσχει στις εξετάσεις της ακαδημαϊκής περιόδου (εξάμηνο ή έτος) κατά την οποία δηλώνεται η Θ.Ε., όπως ορίζει το πεδίο «4. Εξετάσεις» του παρόντος κανονισμού (βλ. παρακάτω). Σε περίπτωση αποτυχίας δεν εξετάζεται εκ νέου αίτημα κατοχύρωσης/αναγνώρισης γι' αυτή/τές τη/τις Θ.Ε. και την/τις παρακολουθεί με πλήρεις διδακτικές και οικονομικές υποχρεώσεις. Η σχετική εισήγηση του/της Συντονιστή/στριας της Θεματικής Ενότητας επικυρώνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

3. Σε περίπτωση που κατά την εξέταση του αιτήματος του/της φοιτητή/τριας διαπιστώνεται μερική (<75%) προγενέστερη γνώση μαθησιακών αποτελεσμάτων της Θ.Ε., το αίτημά του/της απορρίπτεται και παρακολουθεί με πλήρεις διδακτικές και οικονομικές υποχρεώσεις τη/τις Θ.Ε.. Η σχετική εισήγηση του/της Συντονιστή/στριας της Θεματικής Ενότητας επικυρώνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

2. Οργάνωση Σπουδών

2.1. Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (Ε.Δ.)

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που βαθμολογούνται στο πλαίσιο μιας Θ.Ε. είναι: γραπτές εργασίες, ασκήσεις, τεστ, εργαστηριακή εξάσκηση, παρουσιάσεις κ.λπ.. Η υποβολή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων γίνεται αποκλειστικά και μόνο μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας του Ε.Α.Π., εκτός των περιπτώσεων της εργαστηριακής εξάσκησης, των παρουσιάσεων ή άλλων ειδικών δραστηριοτήτων. Οποιαδήποτε άλλη

προαιρετική (μη βαθμολογούμενη) εκπαιδευτική δραστηριότητα (π.χ. κουίζ κ.λπ.) δύναται να αναρτάται στην εκπαιδευτική πλατφόρμα, κατά την κρίση της Ο.Δ.Π. της Θ.Ε..

Ένας/Μία φοιτητής/φοιτήτρια για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις τελικές εξετάσεις πρέπει (α) να συγκεντρώσει τουλάχιστον το 50% του αθροίσματος του δυνητικά άριστα από το σύνολο των αξιολογούμενων δραστηριοτήτων και (β) να υποβάλει άνω του ημίσεος του αριθμού των αξιολογούμενων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Το σύνολο των δραστηριοτήτων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% της συνολικής βαθμολογίας – εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο ΦΕΚ ίδρυσης του προγράμματος – ενώ ενεργοποιείται μόνο με επιτυχές αποτέλεσμα (≥ 5) στις εξετάσεις. Οι παραπάνω περιορισμοί δεν ισχύουν για τις Ε.Θ.Ε. και η σχετική βαρύτητα κάθε δραστηριότητας/εξέτασης καθώς και ο αριθμός των δραστηριοτήτων καθορίζεται από την Ε.Π.Σ./Α.Ε.Ε. με έγκριση της Κοσμητείας της Σχολής. Οιαδήποτε απόκλιση από τα ανωτέρω απαιτεί ειδική απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν τεκμηριωμένης εισήγησης της Κοσμητείας της Σχολής. Ο αριθμός των Ε.Δ. είναι από 4-6 για τις ετήσιες Θ.Ε. και από 3-4 για τις εξαμηνιαίες Θ.Ε..

Ο αριθμός των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και η βαθμολογική βαρύτητα αυτών καθορίζονται από την Κοσμητεία ύστερα από εισήγηση του/της Συντονιστή/στριας της Ομάδας Διδακτικού Προσωπικού (Ο.Δ.Π.). Συνιστάται η όσο το δυνατό μεγαλύτερη ομοιομορφία εντός του ίδιου Π.Σ. αλλά και εντός των Π.Σ. της ίδιας Σχολής.

Ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος για την εκπόνηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων είναι τρεις (3) εβδομάδες για τις ετήσιες και τις εξαμηνιαίες Θ.Ε.. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται από την Ομάδα Διδακτικού Προσωπικού (Ο.Δ.Π.) της Θ.Ε. μετά από εισήγηση του/της Συντονιστή/στριας. Οι ημερομηνίες παράδοσης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αναγράφονται στο Χρονοδιάγραμμα/Ημερολόγιο Μελέτης κάθε Θ.Ε.. Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας είναι η επόμενη Δευτέρα ή Τρίτη ή Τετάρτη ή Παρασκευή μετά το πέρας της ημερομηνίας παράδοσης της δραστηριότητας όπως αυτή αναγράφεται στο Χρονοδιάγραμμα/Ημερολόγιο Μελέτης. Κάθε μία από τις ημέρες αυτές θα αφορά σε προθεσμία υποβολής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων Θ.Ε. για τα Π.Σ. διαφορετικής Σχολής και αυτό θα αποφασίζεται από τη Σύγκλητο του Ε.Α.Π. προς αποφυγή υπερφόρτωσης των εμπλεκόμενων συστημάτων.

Το διδακτικό υλικό που προσφέρεται στο πλαίσιο της Θ.Ε. πρέπει να επαρκεί για την αντιμετώπιση των ζητούμενων από τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Σχετικό αρχείο με θέματα έως και δύο παρελθόντων ετών, τηρείται με ευθύνη του/της Συντονιστή/στριας της Θ.Ε. και τίθεται στη διάθεση των φοιτητών/τριών μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας.

2.2. Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων

Κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα βαθμολογείται με άριστα το δέκα (10).

Κατά τη διόρθωση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, και ιδιαίτερα των γραπτών εργασιών, ο/η Καθηγητής/ήτρια Σύμβουλος (Κ-Σ) προβαίνει σε αναλυτικό σχολιασμό, εξειδικευμένο για κάθε φοιτητή/ήτρια.

Για τα ετήσια Π.Σ., η βαθμολογία των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και η σχετική ανάδραση (σχόλια) επ' αυτών καταχωρείται στον ψηφιακό χώρο εκπαίδευσης από τον/την Κ-Σ το αργότερο εντός 15 ή με λήψη σχετικής απόφασης από τις Κοσμητείες ανά Π.Σ. 21 ημερών, από την τεθείσα καταληκτική ημερομηνία, εκτός της τελευταίας υποχρεωτικής δραστηριότητας της οποίας η βαθμολογία θα πρέπει να καταχωρείται τουλάχιστον 7 ημέρες πριν την ημερομηνία της τελικής εξέτασης.

Για τα εξαμηνιαία Π.Σ., η βαθμολογία των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και η σχετική ανάδραση (σχόλια) επ' αυτών καταχωρείται στον ψηφιακό χώρο εκπαίδευσης από τον/την Κ-Σ το αργότερο εντός 15 ημερών από την τεθείσα καταληκτική ημερομηνία, πλην της τελευταίας υποχρεωτικής εκπαιδευτικής δραστηριότητας για την οποία πρέπει να καταχωρείται το αργότερο εντός 7 ημερών από την τεθείσα καταληκτική ημερομηνία, εκτός της τελευταίας υποχρεωτικής δραστηριότητας της οποίας η βαθμολογία θα πρέπει να καταχωρείται τουλάχιστον 7 ημέρες πριν την ημερομηνία της τελικής εξέτασης.

Εάν ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει παραλάβει έγκαιρα τη σχετική ανάδραση ή/και τη βαθμολογία του/της Κ-Σ, πρέπει να επικοινωνήσει άμεσα μαζί του/της για τους λόγους που αυτό δεν συνέβη. Εάν ο/η φοιτητής/τρια διαφωνεί με τον βαθμό που πήρε σε μια εκπαιδευτική δραστηριότητα μπορεί να απευθυνθεί στον/στη διδάσκοντα/ουσα και σε δεύτερο επίπεδο στον/στη Συντονιστή/ίστρια της Θ.Ε.. Το αρχείο των υποβληθεισών δραστηριοτήτων διατηρείται με ευθύνη του αρμόδιου τεχνικού τμήματος του Ε.Α.Π., για διάστημα ενός τουλάχιστον ακαδημαϊκού έτους, πέραν αυτού που εκπονήθηκαν.

Η παροχή ή όχι δικαιώματος αναβαθμολόγησης επί γραπτών εργασιών ή των γραπτών εξετάσεων είναι αρμοδιότητα της Ε.Π.Σ./Α.Ε.Ε. του Π.Σ. και η σχετική απόφαση (που ισχύει για όλες τις Θ.Ε. του Π.Σ.) γνωστοποιείται στην Κοσμητεία πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους. Η διαδικασία που ακολουθείται στην περίπτωση αναβαθμολόγησης, καθορίζεται από την Ε.Π.Σ./Α.Ε.Ε. και ισχύει για όλες τις Θ.Ε. του Π.Σ. και γνωστοποιείται στην Κοσμητεία.

Η υποβολή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (εκτός εργαστηριακής εξάσκησης, παρουσιάσεων ή άλλων ειδικών δραστηριοτήτων) γίνεται αποκλειστικά και μόνο μέσω της ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας. Ο/Η φοιτητής/τρια πρέπει σε κάθε περίπτωση να κρατά αντίγραφο της εργασίας του/της σε δικό του/της ψηφιακό μέσο.

Τέλος, για σοβαρούς και έκτακτους λόγους και σε μεμονωμένους/ες φοιτητές/τριες που άπτονται σε θέματα ανωτέρας βίας, είναι δυνατή η χορήγηση από τον/τη Συντονιστή/στρια της Θ.Ε. παράτασης έως και επτά (7) ημέρες από την καταληκτική

ημερομηνία υποβολής, μετά από τεκμηριωμένο γραπτό αίτημα του/της φοιτητή/τριας, με τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα και έγκριση του/της Κ-Σ και του/της Συντονιστή/στριας. Το σχετικό αίτημα πρέπει να υποβληθεί γραπτά και πριν από την καταληκτική ημερομηνία παραλαβής. Ο/Η Συντονιστής/στρια δύναται, επίσης, να παρατείνει έως επτά (7) ημέρες την ημερομηνία υποβολής μίας δραστηριότητας για όλους/ες τους/ις φοιτητές/τριες της Θ.Ε., εάν κατά την κρίση του/της συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για αυτό, χωρίς όμως να επεκτείνεται πέραν των επτά (7) ημερών από την ολοκλήρωση των εβδομάδων μελέτης.

2.3. Εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Δικαίωμα προφορικής υποστήριξης Γραπτής Εργασίας (ΓΕ)

Ο/Η φοιτητής/τρια με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τα οποία τεκμηριώνονται με την προσκόμιση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, έχει το δικαίωμα να προβεί σε προφορική υποστήριξη των υποβληθεισών Γραπτών Εργασιών ενώπιον του/της Καθηγητή/τριας-Συμβούλου του/της, κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους ή εξαμήνου. Η προφορική υποστήριξη συνεκτιμάται στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Γραπτής Εργασίας. Η αναβαθμολόγηση της εν λόγω εργασίας δεν επιτρέπεται, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο Πρόγραμμα Σπουδών.

2.4. Μέτρα πρόνοιας για εκ νέου εγγραφή σε Θ.Ε. χωρίς οικονομική συμμετοχή

Ο/Η φοιτητής/τρια, ο/η οποίος/α για σοβαρούς, αποδεδειγμένους λόγους (ενδεικτικά: ιατρική γνωμάτευση για ασθένεια ή ανάρρωση από βαριά ασθένεια, ληξιαρχική πράξη γέννησης ή θανάτου κ.λπ.), δεν κατοχύρωσε δικαίωμα συμμετοχής στις τελικές εξετάσεις κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους ή εξαμήνου, δύναται να αιτηθεί την εκ νέου εγγραφή σε Θ.Ε. και να φοιτήσει στο αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος ή εξάμηνο σπουδών.

Στην περίπτωση αυτή, εγγράφεται χωρίς υποχρέωση καταβολής της αντίστοιχης οικονομικής συμμετοχής, με πλήρεις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις, και λαμβάνει εκ νέου το εκπαιδευτικό υλικό, εφόσον έχει επικαιροποιηθεί.

Το αίτημα υποβάλλεται εγκαίρως στο Τμήμα Μητρώου Φοιτητών/τριών, κατά την περίοδο δήλωσης Θ.Ε., και εξετάζεται από τα αρμόδια όργανα διοίκησης του Ε.Α.Π..

2.5. Σχεδιασμός Ε.Δ.

Τα θέματα των Ε.Δ. καθορίζονται από τον/τη Συντονιστή/στρια κάθε Θ.Ε. μετά από συνεργασία με μέλη Σ.Ε.Π. (Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό) της Θ.Ε.. Τα θέματα των Ε.Δ. πρέπει να διαμορφώνονται κατά τρόπο που να καλύπτουν μία όσο το δυνατόν μεγαλύτερη έκταση της διδακτέας και εξεταστέας ύλης και να βοηθούν τον/τη

φοιτητή/τρια στην κατανόηση της τελευταίας, προκειμένου να ανταποκριθεί με επιτυχία στις εξετάσεις. Θα πρέπει να αποφεύγεται η διαμόρφωση θεμάτων που αποκλίνουν από τον επιδιωκόμενο στόχο.

Κάθε θέμα συνοδεύεται από ενδεικτική απάντηση, η οποία θα βοηθήσει αφενός μεν τους/τις διδάσκοντες/ουσες στη διόρθωση των Ε.Δ., αφετέρου δε στην ομογενοποίηση των βαθμολογιών που θα δώσουν. Κάθε θέμα της Ε.Δ. συνοδεύεται από ενδεικτικό τρόπο ή/και κριτήρια βαθμολόγησης. Τα κριτήρια αξιολόγησης αποσκοπούν στην ομοιόμορφη και, κατά το δυνατόν, ομοιογενή βαθμολόγηση των Ε.Δ. και θα πρέπει να προσιδιάζουν στο περιεχόμενο της συγκεκριμένης Θ.Ε.. Τα ανωτέρω αναρτώνται στην πλατφόρμα, στον χώρο της Θ.Ε.. Ο/Η Συντονιστής/ίστρια δύναται να παρέχει επιπλέον υλικό επιβοηθητικό για την εκπόνηση της Ε.Δ. αναρτώντας το στον ψηφιακό χώρο της Θ.Ε..

2.6. Αντιγραφή – Κειμενική ομοιότητα (Πλαγιαρισμός)

Η αντιγραφή και η κειμενική ομοιότητα (πλαγιαρισμός), αποτελούν μη ορθές ακαδημαϊκές πρακτικές, οι οποίες πρέπει να αποφεύγονται (βλ. Παράρτημα Ι του παρόντος Κανονισμού) και επισύρουν ποινές, που μπορεί να είναι από βαθμολογική μείωση μέχρι μηδενισμό της εργασίας, σε περίπτωση εκτεταμένης αντιγραφής. Στην περίπτωση μηδενισμού μίας εργασίας, λόγω αντιγραφής/λογοκλοπής, η εργασία δεν προσμετράται στο σύνολο των Γραπτών Εργασιών που απαιτούνται για την κατοχύρωση δικαιώματος συμμετοχής στις εξετάσεις και χαρακτηρίζεται από τον/τη διδάσκοντα/ουσα με την ένδειξη -2. Επισημαίνεται πως, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της κείμενης νομοθεσίας, η λογοκλοπή συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και η δίωξη της αποτελεί καθήκον των αρμόδιων πειθαρχικών οργάνων. Δύναται και συνιστάται να συγκροτείται σε επίπεδο Θ.Ε. ή Π.Σ. Επιτροπή Ελέγχου περιπτώσεων πλαγιαρισμού, το πλαίσιο λειτουργίας της οποίας (στο οποίο συμπεριλαμβάνονται οι σχετικές επιμέρους προβλέψεις και τα ενδεχόμενα ποσοστά πλαγιαρισμού) καθορίζεται από κάθε Π.Σ. και κοινοποιείται στην Κοσμητεία της Σχολής.

Ο/Η φοιτητής/τρια, κατά τη στιγμή της υποβολής της εργασίας του/ης, αποδέχεται το δικαίωμα του Ε.Α.Π. να ελέγχει την πιθανότητα αντιγραφής – κειμενικής ομοιότητας ακόμη και με τη χρήση κατάλληλου λογισμικού ελέγχου κειμενικής ομοιότητας, ενώ σε περίπτωση άρνησής του/ης να αποδεχτεί τον έλεγχο, η εργασία του/ης θα θεωρείται ως μη υποβληθείσα.

3. Ενότητα Πρακτικής Άσκησης

Στόχος της Ενότητας Πρακτικής Άσκησης (Ε.Π.Α.) είναι:

- Η αξιοποίηση σε επαγγελματικό επίπεδο των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτά ο/η φοιτητής/τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της.

- Η αποτελεσματικότερη ένταξη των αποφοίτων στο παραγωγικό σύστημα της χώρας.
- Η εξοικείωση του/της φοιτητή/τριας με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου, η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και κουλτούρας ήδη από τα φοιτητικά χρόνια και η ανάπτυξη εργασιακών δεξιοτήτων, που αποτελούν απαραίτητα εφόδια στο έντονα ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον.
- Η ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας, δικτύωσης και συνεργασίας του Πανεπιστημίου με φορείς και επιχειρήσεις.

Η Ενότητα Πρακτικής Άσκησης ανά Πρόγραμμα Σπουδών διέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό της, ο οποίος εγκρίνεται από τα αρμόδια ανά περίπτωση ακαδημαϊκά όργανα.

4. Εξετάσεις

4.1. Δικαίωμα συμμετοχής

Δικαίωμα συμμετοχής στις τελικές εξετάσεις μιας Θ.Ε. έχουν οι φοιτητές/τριες που έχουν εγγραφεί σε αυτή και παράλληλα έχουν εκπληρώσει τις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις τους (εκπαιδευτικές δραστηριότητες), όπως αυτές έχουν καθοριστεί παραπάνω.

Ως εξεταστικές περίοδοι ορίζονται:

- α) η περίοδος Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου (1η περίοδος) για τους/τις φοιτητές/τριες των Π.Σ. με εξαμηνιαίες Θ.Ε.,
- β) η περίοδος Μαΐου-Ιουνίου (2η περίοδος) για τους/ις φοιτητές/τριες των Π.Σ. με ετήσιες και εξαμηνιαίες Θ.Ε.,
- γ) η περίοδος Ιουνίου-Ιουλίου (επαναληπτική) ως επαναληπτική εξεταστική περίοδος για τους/ις φοιτητές/τριες των Π.Σ. με ετήσιες και εξαμηνιαίες Θ.Ε.,
- δ) η περίοδος Σεπτεμβρίου (3η περίοδος), ως επιπλέον εξεταστική, για τους/τις επί πτυχίω φοιτητές/τριες των προπτυχιακών Π.Σ. και τους/τις τελειόφοιτους/ες των μεταπτυχιακών Π.Σ..

Σε περίπτωση που ένας/μία φοιτητής/τρια του χειμερινού εξαμήνου (Π.Σ. με εξαμηνιαίες Θ.Ε.) αποτύχει ή δεν προσέλθει στις τελικές εξετάσεις της 1ης περιόδου, δύναται να επαναλάβει τις εξετάσεις, εφόσον μέσα στις καθορισμένες ημερομηνίες κάνει δήλωση επανεγγραφής, στην επόμενη εξεταστική περίοδο (2η) χωρίς την υποχρέωση συμμετοχής του/της στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Θ.Ε.. Σε περίπτωση που αποτύχει ή δεν προσέλθει, δύναται να συμμετάσχει στις εξετάσεις της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου.

Σε περίπτωση που ένας/μία φοιτητής/τρια του εαρινού εξαμήνου (Π.Σ. με εξαμηνιαίες Θ.Ε.) αποτύχει ή δεν προσέλθει στις τελικές εξετάσεις της 2ης περιόδου, δύναται να συμμετάσχει στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο. Σε περίπτωση που αποτύχει ή δεν προσέλθει δύναται να συμμετάσχει, χωρίς την υποχρέωση συμμετοχής του/ης στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Θ.Ε., στις εξετάσεις της 1ης εξεταστικής περιόδου του επόμενου ακαδ. έτους με δήλωση επανεγγραφής.

Σε περίπτωση που ένας/μία φοιτητής/τρια σε Π.Σ. με ετήσιες Θ.Ε. αποτύχει ή δεν προσέλθει στις τελικές εξετάσεις της περιόδου Μαΐου-Ιουνίου (2η περίοδος), δύναται να επαναλάβει τις εξετάσεις, στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο. Σε περίπτωση που αποτύχει ή δεν προσέλθει δύναται να συμμετάσχει στις εξετάσεις της 2ης και της επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.

Στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο κάθε φοιτητής/τρια μπορεί να συμμετάσχει, χωρίς νέα δήλωση, σε όσες Θ.Ε. εκ των δηλωθέντων απέτυχε ή δεν μετείχε στην/στις προηγούμενη/ες εξεταστική/ές περίοδο/ιόδους του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους.

Φοιτητής/τρια που αποτυγχάνει σε τρεις (3) συνεχείς εξεταστικές δοκιμασίες για τα Π.Σ. με εξαμηνιαία διάρθρωση ή τέσσερις (4) για τα Π.Σ. με ετήσια διάρθρωση ή δεν συμμετέχει σε αυτές, επανεγγράφεται στη Θ.Ε. με πλήρεις οικονομικές και εκπαιδευτικές υποχρεώσεις.

Φοιτητής/τρια που δεν θεμελιώνει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις μίας Θ.Ε., επαναλαμβάνει τη Θ.Ε. σε επόμενο ακαδημαϊκό έτος/εξάμηνο με πλήρεις εκπαιδευτικές και οικονομικές υποχρεώσεις.

Για τους/τις επί πτυχίω φοιτητές/τριες των προπτυχιακών Π.Σ. και τους/τις τελειόφοιτους/ες των μεταπτυχιακών Π.Σ. υπάρχει ειδική πρόβλεψη (βλ. παρακάτω).

Η οικονομική συμμετοχή στις δαπάνες των σπουδών/εξετάσεων καθορίζεται με απόφαση της διοίκησης του Ε.Α.Π..

Οι Θ.Ε., για τις οποίες ο/η φοιτητής/τρια έχει κατοχυρώσει δικαίωμα εξετάσεων, δεν προσμετρούνται στο σύνολο των Θ.Ε., στις οποίες εγγράφεται με πλήρεις υποχρεώσεις ανά εξάμηνο/έτος, σύμφωνα με τη διάρθρωση του προγράμματος και τα προαπαιτούμενά της, υπό την προϋπόθεση ότι το σύνολο των πιστωτικών μονάδων δεν ξεπερνά το προβλεπόμενο από το θεσμικό πλαίσιο όριο.

Ο/Η φοιτητής/τρια που επανεγγράφεται σε μία Θ.Ε., έχοντας κατοχυρώσει δικαίωμα εξετάσεων, δεν προβλέπεται να παρακολουθεί Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (Ο.Σ.Σ.), δεν απαιτείται να εκπονεί εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εξετάζεται στην εξεταστέα ύλη της τρέχουσας ακαδημαϊκής περιόδου (εξάμηνο ή έτος).

Οι παραπάνω προβλέψεις δεν ισχύουν για τον/τη φοιτητή/τρια που έχει ζητήσει και λάβει αναβολή σπουδών. Στις περιπτώσεις αυτές, ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να παρακολουθήσει εκ νέου τη/τις Θ.Ε. που δεν είχε ολοκληρώσει επιτυχώς, έστω και αν

είχε θεμελιώσει δικαίωμα εξετάσεων πριν την αναβολή, με πλήρεις όμως εκπαιδευτικές και οικονομικές υποχρεώσεις.

Για τον/ην επί πτυχίω φοιτητή/τρια των προπτυχιακών Π.Σ. και τον/ην τελειόφοιτο/η των μεταπτυχιακών Π.Σ. δίνεται (αν το επιλέξει) η δυνατότητα εξέτασης, για μία φορά ανά Θ.Ε, κατά την 3η εξεταστική περίοδο χωρίς οικονομική συμμετοχή. Το δικαίωμα συμμετοχής στην 3η εξεταστική/Σεπτεμβρίου δίνεται στους/στις φοιτητές/τριες μία φορά ανά Θ.Ε. είτε πρόκειται για εγγραφή με πλήρεις εκπαιδευτικές και οικονομικές υποχρεώσεις είτε μόνο με δικαίωμα εξετάσεων.

Ως επί πτυχίω φοιτητής/τρια νοείται ο/η φοιτητής/τρια των προπτυχιακών Π.Σ. του Ε.Α.Π. που έχει ολοκληρώσει τα προβλεπόμενα ελάχιστα χρόνια φοίτησης, έχει εγγραφεί στη διάρκεια του χρονικού αυτού διαστήματος σε όλες τις απαιτούμενες Θ.Ε. για τη λήψη πτυχίου και έχει αποτύχει στην εξέταση κάποιας ή κάποιων από αυτές. Η 3η εξεταστική προσφέρεται στους/στις φοιτητές/τριες, οι οποίοι/ες μετά από επιτυχή εξέταση στη/στις Θ.Ε., ολοκληρώνουν τη φοίτησή τους στο Π.Σ..

Ως τελειόφοιτος/η φοιτητής/τρια των μεταπτυχιακών Π.Σ. νοείται ο/η φοιτητής/τρια που έχει εγγραφεί σε όλες τις απαιτούμενες Θ.Ε. για τη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης και έχει αποτύχει στην εξέταση κάποιας ή κάποιων από αυτές. Η 3η εξεταστική προσφέρεται στους/στις φοιτητές/τριες οι οποίοι/ες, μετά από επιτυχή εξέταση στη/στις Θ.Ε., ολοκληρώνουν τη φοίτησή τους στο Π.Μ.Σ., υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς εξέτασης στη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.) ή Ε.Θ.Ε., εφόσον προβλέπεται.

Ο/Η φοιτητής/τρια, που προτίθεται να κάνει χρήση του ανωτέρω δικαιώματος, υποβάλλει σχετική δήλωση συμμετοχής.

Τα θέματα των εξετάσεων είναι αντίστοιχης μορφής, δυσκολίας και εντός της εξεταστέας ύλης των τελικών και των επαναληπτικών εξετάσεων της τελευταίας περιόδου. Επίσης, προετοιμάζονται με ευθύνη των Συντονιστών/στριών τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ημερομηνία της εξέτασης.

4.2. Εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Δικαίωμα προφορικής εξέτασης (Τελική Εξέταση)

Ο/Η φοιτητής/τρια με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εφόσον κατοχυρώσει δικαίωμα συμμετοχής στις τελικές εξετάσεις, εξετάζεται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως από επιτροπή. Για τον σκοπό αυτό, ο/η Διευθυντής/ντρια του Προγράμματος Σπουδών συγκροτεί την επιτροπή, η οποία αποτελείται από δύο (2) μέλη Σ.Ε.Π. της Θ.Ε. ή συναφούς Θ.Ε.. Ο μέσος όρος (Μ.Ο.) των βαθμών των δύο (2) μελών Σ.Ε.Π. διαμορφώνει τον τελικό βαθμό του/της φοιτητή/τριας στην εξεταζόμενη Θ.Ε.. Η αναβαθμολόγηση της εν λόγω εξέτασης δεν επιτρέπεται, εκτός αν ορίζεται

διαφορετικά στο Πρόγραμμα Σπουδών. Ο/Η Συντονιστής/στρια της Θ.Ε. και τα εμπλεκόμενα μέλη Σ.Ε.Π. ενημερώνονται εγκαίρως για αυτές τις περιπτώσεις.

Μέτρα πρόνοιας για την αξιολόγηση φοιτητών/τριών που αποδεδειγμένα είναι ασθενείς ή αναρρώνουν από βαριά ασθένεια

Δικαίωμα προφορικής εξέτασης (Τελική Εξέταση)

Η ανωτέρω πρόβλεψη για προφορική εξέταση ισχύει ως μέτρο πρόνοιας και για τον/τη φοιτητή/τρια που αποδεδειγμένα είναι ασθενής ή αναρρώνει από βαριά ασθένεια κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου.

4.3. Μέτρα πρόνοιας για εξέταση σε Θ.Ε. χωρίς οικονομική συμμετοχή

Ο/Η φοιτητής/τρια, ο/η οποίος/α, για σοβαρούς, αποδεδειγμένους λόγους (ενδεικτικά: ιατρική γνωμάτευση για ασθένεια ή ανάρρωση από βαριά ασθένεια, ληξιαρχική πράξη γέννησης ή θανάτου κ.λπ.), δηλώνει κώλυμα συμμετοχής στην τελική εξέταση, εφόσον δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής σε άλλες εξεταστικές δοκιμασίες (βλ. υποενότητα 4.1 του παρόντος Κανονισμού), δύναται να αιτηθεί και να συμμετάσχει στην εξέταση της αμέσως επόμενης εξεταστικής περιόδου χωρίς υποχρέωση καταβολής της αντίστοιχης οικονομικής συμμετοχής. Το αίτημα υποβάλλεται εγκαίρως στο Τμήμα Μητρώου Φοιτητών/τριών, κατά την περίοδο δήλωσης Θ.Ε., και εξετάζεται από τα αρμόδια όργανα διοίκησης του Ε.Α.Π..

4.4. Θέματα εξετάσεων

Τα θέματα των εξετάσεων οριστικοποιούνται με τελική ευθύνη του/ης Συντονιστή/στριας κάθε Θ.Ε., κατόπιν συνεργασίας του/της με την Ο.Δ.Π.. Κατά τη σύνταξή τους, πρέπει να διαμορφώνονται οι ενδεικτικές απαντήσεις και τα κριτήρια αξιολόγησης αυτών, καθώς και ο ενδεικτικός τρόπος ή/και τα κριτήρια βαθμολόγησης με σκοπό την ομογενοποίηση της αξιολόγησης των γραπτών από τους/τις διδάσκοντες/ουσες. Τα εν λόγω δεδομένα τίθενται υπ' όψιν των διδασκόντων/ουσών αμέσως μετά το πέρας της εξέτασης. Στο έντυπο των θεμάτων πρέπει να είναι αριθμημένα τα θέματα, να αναγράφεται το πλήθος των θεμάτων που απαιτείται να απαντηθούν για να επιτευχθεί το δυνάμει άριστα καθώς και η ενδεχόμενη δυνατότητα επιλογής μεταξύ αυτών. Στην αρχή του σχετικού εντύπου πρέπει να υπάρχουν τα πλήρη στοιχεία της υπό εξέταση Θ.Ε., η περίοδος της εξέτασης και η ημερομηνία διεξαγωγής της. Τα θέματα εξετάσεων δεν πρέπει να ανακυκλώνονται για χρονικό διάστημα τριών ετών. Μετά το πέρας κάθε εξέτασης και την ανακοίνωση της βαθμολογίας των φοιτητών/τριών, και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν από δέκα (10) ημέρες από τη διεξαγωγή της εξέτασης, οι εκφωνήσεις και οι ενδεικτικές απαντήσεις (όχι όμως και ο ενδεικτικός τρόπος και τα κριτήρια βαθμολόγησης) των θεμάτων αναρτώνται με ευθύνη του/της Συντονιστή/στριας στον χώρο της Θ.Ε. στον Ψηφιακό Χώρο Εκπαίδευσης. Η εξέταση βαθμολογείται με άριστα το 10. Το διδακτικό υλικό, που παρέχεται στο πλαίσιο της Θ.Ε., πρέπει να επαρκεί για την αντιμετώπιση των

ζητούμενων στις εξετάσεις.

4.5. Οργάνωση και Διοργάνωση εξετάσεων

Την ευθύνη διεξαγωγής των εξετάσεων φέρει το διοικητικό τμήμα του πανεπιστημίου, στο οποίο με απόφαση της Συγκλήτου έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα. Οι εξετάσεις διεξάγονται κατά κανόνα σε μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, εκτός αν αυτό δεν είναι εφικτό λόγω αντικειμενικών συνθηκών. Ως επιτηρητές/τριες στις εξετάσεις δύναται να συμμετέχουν τα μέλη του Διδακτικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Ε.Α.Π., τα μέλη Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π.), οι Υποψήφιοι/ες Διδάκτορες Σχολών του Ε.Α.Π. και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, διοικητικοί υπάλληλοι του Ε.Α.Π.. Απουσίες από την επιτήρηση δικαιολογούνται μόνο αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι και έχει προηγουμένως δοθεί γραπτή άδεια από τον/τη Συντονιστή/στρια και τον/τη Διευθυντή/θύντρια του Π.Σ. για τα μέλη Σ.Ε.Π., από τον/ην Κοσμήτορα για τα μέλη Δ.Ε.Π. και από τον/ην Προϊστάμενο/σταμένη των Διοικητικών Υπηρεσιών για το διοικητικό προσωπικό. Το αρμόδιο διοικητικό τμήμα του Ε.Α.Π., σε συνεργασία με τον/τη Συντονιστή/στρια, καταρτίζει τον τελικό κατάλογο των επιτηρητών/τριών ανά εξεταστικό κέντρο, ενώ σε κάθε εξεταστικό κέντρο ορίζεται από τον/τη Συντονιστή/στρια ένα μέλος Σ.Ε.Π. ως υπεύθυνο για τη διεξαγωγή των εξετάσεων. Σε κάθε αίθουσα ορίζεται επαρκής αριθμός επιτηρητών/τριών, έτσι ώστε να τηρείται, για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης διεξαγωγής των εξετάσεων, κατ' ελάχιστον μία αναλογία 1:30 επιτηρητή/τριας προς φοιτητές/τριες. Κατά την ημέρα των εξετάσεων, για τον καλύτερο συντονισμό, το υπεύθυνο για τη διεξαγωγή των εξετάσεων μέλος Σ.Ε.Π. πρέπει να βρίσκεται στο εξεταστικό κέντρο 60 λεπτά νωρίτερα από την έναρξη της εξέτασης, ενώ οι υπόλοιποι/ες επιτηρητές/τριες πρέπει να βρίσκονται στο εξεταστικό κέντρο 30 λεπτά νωρίτερα.

Ο/Η Συντονιστής/στρια κάθε Θ.Ε. πρέπει να έχει μεριμνήσει έγκαιρα και με ασφαλή τρόπο για τη διάθεση των θεμάτων των εξετάσεων στο υπεύθυνο, για τη διεξαγωγή των εξετάσεων, μέλος Σ.Ε.Π. κάθε εξεταστικού κέντρου. Οι φοιτητές/τριες εξετάζονται με τον τρόπο που θα τους υποδείξουν οι επιτηρητές/τριες. Πριν δοθούν τα θέματα γίνεται ταυτοποίηση των φοιτητών/τριών. Η ταυτοποίηση πραγματοποιείται με την επίδειξη στον/στην Κ-Σ ή στον/στην επιτηρητή/τρια πρωτίστως της ακαδημαϊκής ταυτότητας και δευτερευόντως του δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου ευρισκόμενων σε ισχύ. Το Πανεπιστήμιο διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου των σχετικών στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης, οι φοιτητές/τριες δεν επιτρέπεται να έχουν μαζί τους τίποτα πέραν των αναγκαίων για την εξέταση υλικών και βιβλίων (εφόσον προβλέπεται εξέταση με ανοικτά βιβλία). Γενικότερα, οι φοιτητές/τριες δεν θα φέρουν μαζί τους οτιδήποτε θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως προσπάθεια δολίευσης της εξέτασης. Σε

περίπτωση μη συμμόρφωσής τους με τα παραπάνω, δεν τους επιτρέπεται η συμμετοχή στις εξετάσεις.

Οι φοιτητές/τριες δεν επιτρέπεται να αποχωρήσουν από την εξέταση πριν παραδώσουν οριστικά το γραπτό τους, εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας. Καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης ακολουθούν τις υποδείξεις των επιτηρητών/τριών και παραμένουν υπό την επίβλεψή τους. Επίσης, πριν δοθούν τα θέματα, γίνεται ενημέρωση των φοιτητών/τριών για τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση αντιγραφής ή συνομιλίας ή συνεργασίας με οποιοδήποτε τρόπο. Για την άρτια διεξαγωγή των εξετάσεων, την ορθή επιτήρηση και την επιβολή κυρώσεων, την ευθύνη έχει ο/η επιτηρητής/τρια. Ο/Η επιτηρητής/τρια μπορεί χωρίς άλλη προειδοποίηση να σημειώσει το όνομα των φοιτητών που αντιγράφουν ή μιλούν (κατά τη διάρκεια των εξετάσεων) ή η συμπεριφορά τους αντιβαίνει στην ορθή διεξαγωγή των εξετάσεων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το γραπτό τους μηδενίζεται. Οι συγκεκριμένοι/ες φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετάσχουν στις εξετάσεις της επόμενης περιόδου, αλλά το γεγονός της αντιγραφής καταχωρείται στον φάκελό τους στο Μητρώο Φοιτητών/τριών και σε περίπτωση επανάληψης (σε εξέταση οποιασδήποτε άλλης Θ.Ε.) παραπέμπονται στον/στην Κοσμήτορα για επιβολή κυρώσεων. Πειθαρχικά παραπτώματα, πέραν των ανωτέρω, όπως και οι αντίστοιχες πειθαρχικές ποινές καθορίζονται/ρυθμίζονται από τις κείμενες διατάξεις και ειδικά από τα άρθρα 197-199 του Ν. 4957/2022 (Α' 141). Δεν επιτρέπονται ερωτήσεις για παροχή διευκρινίσεων κατά τη διάρκεια της εξέτασης. Σε εξαιρετική περίπτωση και εάν ένας/μία φοιτητής/τρια κρίνει απαραίτητο να ζητήσει κάποια διευκρίνηση, πρέπει να απευθυνθεί στον/στην επιτηρητή/τρια. Εάν ο/η επιτηρητής/τρια κρίνει ότι πρέπει να δοθεί διευκρίνηση, θα απαντήσει προφορικά με τέτοιο τρόπο, ώστε να ακουστεί και στους/ις άλλους/ες φοιτητές/τριες, ενώ ενημερώνει σχετικά και τον/την Συντονιστή/στρια της Θ.Ε. για τυχόν δικές του/της ενέργειες ή οδηγίες προς τα υπόλοιπα εξεταστικά κέντρα.

Η διάρκεια της εξέτασης της Θ.Ε. καθορίζεται από την Κοσμητεία, ύστερα από εισήγηση του/ης Συντονιστή/στριας της Ο.Δ.Π., στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους/εξαμήνου και δεν μπορεί να ξεπερνά τις τρεις (3) ώρες. Απόκλιση από τα ανωτέρω απαιτεί ειδική απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν τεκμηριωμένης εισήγησης της Κοσμητείας της Σχολής. Οποιαδήποτε συμπληρωματικά στοιχεία των θεμάτων (π.χ. τυπολόγιο, επεξηγήσεις όρων κ.λπ.) έχουν κριθεί απαραίτητα να δοθούν στους/στις εξεταζόμενους/ες πρέπει να είναι ενσωματωμένα ως παράρτημα στο έντυπο των θεμάτων. Κανένας/καμία φοιτητής/τρια δεν μπορεί ούτε να προσέλθει στις εξετάσεις μετά από την παρέλευση 30 λεπτών από την έναρξη των εξετάσεων, ούτε να αποχωρήσει οριστικά από την αίθουσα πριν από την παρέλευση 60 λεπτών από τη στιγμή που έχουν δοθεί τα θέματα. Κάθε μία (1) ώρα υπενθυμίζεται στους/στις φοιτητές/τριες ο χρόνος που τους απομένει έως τη λήξη της εξέτασης. Το ίδιο γίνεται στα 15 λεπτά και στα 5 λεπτά πριν από τη λήξη της εξέτασης.

Τα κινητά τηλέφωνα των επιτηρητών/τριών, του/της Συντονιστή/στριας και του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Σ. πρέπει να είναι ανοικτά (σε δόνηση), για την περίπτωση που κάποιο μέλος Σ.Ε.Π. αντιμετωπίσει πρόβλημα. Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/τρια επιθυμεί, μπορεί σε διάστημα τριών (3) ημερών από την εξέταση να υποβάλει προς τον/η Συντονιστή/ίστρια της Θ.Ε. ενυπόγραφα σχόλια ή παρατηρήσεις σχετικά με την αρτιότητα της διεξαγωγής της. Τα ανωτέρω σχόλια τίθενται υπ' όψιν και του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Σ..

Ο/Η Κοσμήτορας ή ο/η Αναπληρωτής/ώτρια Κοσμήτορας δύναται να πραγματοποιεί επισκέψεις στους χώρους των εξεταστικών κέντρων, όπου διεξάγονται οι εξετάσεις.

Το κάθε μέλος Σ.Ε.Π. παραλαμβάνει τα γραπτά που αντιστοιχούν στους/στις φοιτητές/τριες που επιτήρησε και, στο βαθμό που αυτά αντιστοιχούν σε άλλο μέλος Σ.Ε.Π., τα παραδίδει σε αυτό με τον τρόπο που το αρμόδιο διοικητικό τμήμα, σε συνεργασία με τον/τη Συντονιστή/ίστρια της Θ.Ε., θα υποδείξει. Οι Κ-Σ, αφού διορθώσουν τα γραπτά των τελικών εξετάσεων εντός δέκα (10) ημερών και των επαναληπτικών εξετάσεων εντός πέντε (5) ημερών, αναρτούν τη βαθμολογία στον προβλεπόμενο χώρο της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Θ.Ε.. Οι φοιτητές/τριες δεν μπορούν να ζητήσουν αναβαθμολόγηση των γραπτών τους στις τελικές και επαναληπτικές εξετάσεις, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο Π.Σ.. Τα γραπτά κρατούνται από τους/τις Κ-Σ ή, σε περίπτωση αποχώρησής τους, από τον/τη Συντονιστή/ίστρια της Θ.Ε. για έναν χρόνο. Σε περίπτωση σοβαρών αποκλίσεων από την προβλεπόμενη διαδικασία εξέτασης και κατόπιν έγγραφης καταγγελίας, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Σ. έχει δικαίωμα, μετά από εξέταση των γεγονότων, να παραπέμψει το θέμα στον/στη Κοσμήτορα της Σχολής με ταυτόχρονη πρόταση κυρώσεων για τους/τις παραβάτες. Κατά τα λοιπά, τα πειθαρχικά παραπτώματα και οι αντίστοιχες πειθαρχικές ποινές καθορίζονται/ρυθμίζονται από τις κείμενες διατάξεις και ειδικά από τα άρθρα 197-199 του Ν. 4957/2022 (Α' 141).

Τέλος, όσον αφορά τους/τις φοιτητές/τριες που παρακολουθούν Μεμονωμένες Θ.Ε. –εφόσον αυτές προσφέρονται– διευκρινίζεται πως κατά τον προγραμματισμό των εξετάσεων από το αρμόδιο διοικητικό προσωπικό και προκειμένου για την αρτιότερη διαμόρφωση και διοργάνωση των εξετάσεων, δεν θα λαμβάνονται υπ' όψιν τυχόν επικαλύψεις, εφόσον δεν ακολουθείται η προκαθορισμένη διάρθρωση του Π.Σ., σε ημερομηνίες μεμονωμένων Θ.Ε. του ίδιου Π.Σ. τις οποίες δύναται να παρακολουθεί ένας φοιτητής/μία φοιτήτρια.

Τα θέματα των εξετάσεων ρυθμίζονται σύμφωνα με τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων.

5. Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (Ο.Σ.Σ.)

Κατά το χρονικό διάστημα που λειτουργεί η εξ αποστάσεως διδασκαλία μιας Θ.Ε., οργανώνονται, στη βάση σχετικής απόφασης που λαμβάνει η Σύγκλητος του πανεπιστημίου, Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (Ο.Σ.Σ.). Οι συναντήσεις αυτές διεξάγονται σε μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, εκτός αν αυτό σε ειδικές και κατ' εξαίρεση περιπτώσεις δεν είναι εφικτό για αντικειμενικούς λόγους. Ο αριθμός αυτών είναι τουλάχιστον τρεις (3) για τα Π.Σ. με εξαμηνιαίες Θ.Ε. και τουλάχιστον πέντε (5) για τα Π.Σ. με ετήσιες Θ.Ε. και η διάρκειά τους είναι τέσσερις (4) ώρες η κάθε μία. Στην περίπτωση ηλεκτρονικών τμημάτων, δύναται η διάρκεια κάθε Ο.Σ.Σ. να μειωθεί με παράλληλη όμως αύξηση του αριθμού αυτών. Στην περίπτωση των Ε.Θ.Ε. που προσφέρουν δια ζώσης ή εξ αποστάσεως εργαστηριακή εξάσκηση άνω των δύο (2) ημερών, ο αριθμός των Ο.Σ.Σ. διαμορφώνεται σε τουλάχιστον δύο (2) για τα Π.Σ. με εξαμηνιαία διάρκεια και τρεις (3) για τα Π.Σ. με ετήσια διάρκεια και η διάρκειά τους κυμαίνεται μεταξύ δύο (2) και τεσσάρων (4) ωρών η κάθε μία. Στην περίπτωση των Ε.Θ.Ε. που προσφέρουν δια ζώσης ή εξ αποστάσεως ηλεκτρονική εξάσκηση για μία (1) ημέρα, τότε ισχύουν οι ίδιες προϋποθέσεις με τις Θ.Ε. και η ημέρα της εργαστηριακής εξάσκησης προσμετρείται στο σύνολο των Ο.Σ.Σ.. Ο/Η Συντονιστής/ίστρια της Θ.Ε. οφείλει πριν τη διεξαγωγή κάθε Ο.Σ.Σ. να αποστέλλει στους/στις Κ-Σ της Θ.Ε. το περιεχόμενο των θεμάτων με τα οποία πρέπει να καταπιαστεί η Ο.Σ.Σ.. Η εν λόγω 'agenda' κοινοποιείται και στον/στη Διευθυντή/ύντρια του Π.Σ..

Τέλος, όσον αφορά τους/τις φοιτητές/τριες που παρακολουθούν Μεμονωμένες Θ.Ε. –εφόσον αυτές προσφέρονται– διευκρινίζεται πως κατά τον προγραμματισμό των Ο.Σ.Σ. από το αρμόδιο διοικητικό προσωπικό και προκειμένου για την αρτιότερη διαμόρφωση του προγράμματος των Ο.Σ.Σ., δεν θα λαμβάνονται υπ' όψιν τυχόν επικαλύψεις, εφόσον δεν ακολουθείται η προκαθορισμένη διάρθρωση του Π.Σ., σε ημερομηνίες διεξαγωγής Ο.Σ.Σ. μεμονωμένων Θ.Ε. του ίδιου Π.Σ. που δύναται να παρακολουθεί ένας φοιτητής/ μία φοιτήτρια.

Για οιοδήποτε θέμα δεν γίνεται πρόβλεψη ή αναφορά στον παρόντα Κανονισμό Σπουδών, αρμόδια όργανα για λήψη σχετικής απόφασης είναι οι Συνελεύσεις και οι Κοσμητείες των Σχολών, η Σύγκλητος και το Συμβούλιο Διοίκησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

«ΟΔΗΓΟΣ ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ»

1. Εισαγωγή

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο είναι αφοσιωμένο στα ιδεώδη της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και σέβεται την πνευματική ιδιοκτησία. Όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΕΑΠ αναμένεται ότι θα διεξάγουν την ακαδημαϊκή τους εργασία με υπευθυνότητα και ευσυνειδησία. Στο πλαίσιο αυτό, το παρόν κείμενο επιχειρεί να επισημάνει τη σημαντικότητα της πνευματικής ιδιοκτησίας και να δώσει όλες τις απαραίτητες κατευθύνσεις για την αποφυγή φαινομένων λογοκλοπής, ιδιαίτερα κατά την εκπόνηση εκ μέρους των φοιτητών/τριών των γραπτών εργασιών και της διπλωματικής εργασίας τους, προκειμένου να ακολουθούνται οι δεοντολογικοί κανόνες που αφορούν στην αναγνώριση της συμβολής των άλλων μελετητών/τριών και ερευνητών/τριών, με την απόδοση κάθε σχετικής παραπομπής στις πηγές που έχουν αξιοποιηθεί για την εκπόνησή τους.

Η υπεύθυνη χρήση και αξιοποίηση βιβλιογραφικών πηγών αποτελεί ζήτημα υψίστης επιστημονικής ειλικρίνειας και υπευθυνότητας, την οποία οφείλουμε να αποδώσουμε σε όλους/όλες εκείνους/νες που με τα γραπτά ή τις ιδέες τους προώθησαν τη σκέψη μας και συνέβαλαν στην κατανόηση των υπό μελέτη θεμάτων. Αν και το ζήτημα της λογοκλοπής δεν είναι σημερινό φαινόμενο, η ραγδαία ανάπτυξη και η διευρυμένη χρήση του Διαδικτύου στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθιστά τη λογοκλοπή πιο συχνή και τα ζητήματα που αναδεικνύονται μέσα από αυτή πιο επίκαιρα από ποτέ. Το παρακάτω πλαίσιο οδηγιών αποσκοπεί στην αποφυγή τόσο της εκούσιας όσο και της ακούσιας λογοκλοπής και, παράλληλα, στην ανάδειξη της σημασίας της ακαδημαϊκής δεοντολογίας κατά την έρευνα και τη συγγραφή των ακαδημαϊκών εργασιών.

2. Τι είναι η λογοκλοπή;

λογοκλοπή ή [λογοκλοπί]: η ιδιοποίηση με αθέμιτο τρόπο ξένης πνευματικής δημιουργίας.¹

¹ Μπαμπινιώτης, Γ. (2002). Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, σ. 1019.

Η λέξη λογοκλοπή (plagiarism) προέρχεται από τη λατινική λέξη *plagiarius*, που σημαίνει *απαγωγέας*. Όταν κάποιος/α προβαίνει σε λογοκλοπή είναι σαν να κλέβει κάποιον/α και όχι μόνο τις ιδέες του/της. Με απλά λόγια, λογοκλοπή είναι **η χρήση των ιδεών και των λέξεων τρίτων χωρίς αυτή να συνοδεύεται από ξεκάθαρη αναγνώριση² της πηγής αυτής της πληροφορίας**. Σημειώστε πως δεν έχει καμία σημασία εάν η μη αναγνώριση της πηγής είναι *εκούσια*. Κάθε έλλειψη αναγνώρισης, ακόμα και ακούσια, θεωρείται λογοκλοπή.

Η λογοκλοπή δεν είναι ποτέ αποδεκτή στην ακαδημαϊκή γραφή. Η ραγδαία ανάπτυξη και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του παγκόσμιου ιστού αναδεικνύουν ως μείζον θέμα τη διαδικασία κατά την οποία αντιγράφεται και οικειοποιείται ηλεκτρονικό περιεχόμενο από το Διαδίκτυο χωρίς την αναφορά της αρχικής πηγής. Το σύγχρονο αυτό φαινόμενο ονομάζεται *Κυβερνοπλαγιαρισμός (Ελλ. Νεολογισμός) ή Cyberplagiarism* στην Αγγλική. Κάθε μορφή πληροφορίας απαιτεί αναγνώριση (αναφορά/παραπομπή). Μια κοινά λανθασμένη αντίληψη είναι πως μόνο η ακριβής αντιγραφή λέξεων από μια πηγή αποτελεί λογοκλοπή, όμως η απαίτηση αναγνώρισης πηγών είναι πολύ ευρύτερη. Πιο συγκεκριμένα, είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό πως πρέπει να αναγνωρίζονται τόσο οι πηγές *ιδεών* –απόψεων, θεωριών, γεγονότων, κλπ.– όσο και *λέξεων*.

Σε αυτό το πνεύμα, στο παρόν κείμενο θα βρείτε πληροφορίες για το περιεχόμενο του όρου λογοκλοπή, τους τρόπους με τους οποίους μπορείτε να την αποφύγετε, καθώς επίσης τις «ποινές» που επισύρονται όταν διαπιστωθεί και ποιον αφορούν. **Το κείμενο εστιάζει στη λογοκλοπή όπως αυτή παρουσιάζεται στις γραπτές εργασίες φοιτητών/τριών, όμως οι έννοιες που πραγματεύεται μπορούν να εφαρμοστούν σε οποιονδήποτε τύπο ακαδημαϊκού εγγράφου.**

3. Οι τύποι της λογοκλοπής

3.1 Λογοκλοπή ολόκληρης πηγής και μερική αντιγραφή

---

² Με τον όρο **ξεκάθαρη αναγνώριση** εννοούμε ότι η αναφορά/παραπομπή πρέπει να γίνεται μέσα στο κείμενο και να αναφέρεται πλήρως η σχετική πηγή στο τέλος της εργασίας στη Βιβλιογραφία.

Υπάρχουν δυο βασικοί τύποι λογοκλοπής: (α) η **λογοκλοπή ολόκληρης πηγής** και (β) η **μερική αντιγραφή**.

Η **λογοκλοπή ολόκληρης πηγής** αφορά στην περίπτωση που το σύνολο της εργασίας ενός τρίτου εμφανίζεται ως αποτέλεσμα δικής σας δουλειάς. Το συνηθέστερο παράδειγμα είναι όταν ένας/μία φοιτητής/τρια «βάζει» το όνομά του/της σε μια εργασία που την έχει γράψει κάποιος/α άλλος/η. Η λογοκλοπή ολόκληρης πηγής αφορά και τις περιπτώσεις μιας θεωρητικής προσέγγισης, μιας ερευνητικής μεθοδολογίας, ενός σχεδιαγράμματος ή ενός επιστημονικού θεωρήματος.

Στην κατηγορία λογοκλοπής ολόκληρης πηγής περιλαμβάνονται οι περιπτώσεις υποβολής ως δικής/δικού σας:

- εργασίας που εκπόνησε ένας/μία συμφοιτητής-τρια/φίλος-η,
- εργασίας που έχετε ‘αγοράσει’ από τρίτους και έχει προετοιμαστεί από αυτούς,
- άρθρου που έχει δημοσιευτεί σε άλλη πηγή, όπως σε ένα επιστημονικό περιοδικό (journal) ή στο Διαδίκτυο.

Η **μερική αντιγραφή** αφορά στην περίπτωση που ακριβείς λέξεις ή ακριβές περιεχόμενο μιας πηγής εισάγονται ως μέρος της εργασίας σας, *χωρίς να προχωράτε σε κατάλληλη αναγνώριση αυτής της πηγής*. Στην κατηγορία μερικής αντιγραφής περιλαμβάνονται οι περιπτώσεις:

- αντιγραφής και επικόλλησης (copy and paste) από μια ηλεκτρονική πηγή,
- αντιγραφής από μια έντυπη πηγή,
- αυτολεξεί επανάληψης μιας συζήτησης, του περιεχομένου μιας συνέντευξης κλπ.,
- εισαγωγής μιας φωτογραφίας, ενός διαγράμματος, ενός βίντεο ή άλλου είδους πολυμέσων.

3.2 *Εκούσια και ακούσια λογοκλοπή*³

---

³ Βλ. επίσης ενότητα 4.

Υπάρχει μια σημαντική διαφορά μεταξύ της εκούσιας προσπάθειας εξαπάτησης μέσω λογοκλοπής και της ακούσιας λογοκλοπής. Επειδή η συγγραφή μιας εργασίας μπορεί να είναι μια πράξη συνεργασίας, οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν προγενέστερη σχετική εμπειρία μπορεί να συγχέουν τη συνεργασία και τη λογοκλοπή. Οι ίδιοι/ες φοιτητές/τριες, λόγω της απειρίας τους, μπορεί να υποβάλλουν εργασίες με αντιγραμμένα μέρη, χωρίς να έχουν την πρόθεση να εξαπατήσουν. Σε αυτή την περίπτωση, δυο σημαντικοί κανόνες πρέπει να ακολουθούνται προκειμένου να αποφευχθεί η ακούσια λογοκλοπή:

- Κάθε μορφή βοήθειας που δέχεστε από κάποιον/α άλλο/η, ή μια ιδέα ή ένα σχέδιο ενός τρίτου, πρέπει να δηλώνεται/αναγνωρίζεται μέσα στην εργασία σας.
- Εάν έχετε απορίες ή αμφιβολίες σχετικά με το ποιες πληροφορίες χρειάζεται να αναγνωρίζονται και ποιες όχι, να απευθύνεστε στον/στην υπεύθυνο/η Καθηγητή/ήτρια – Σύμβουλο (Κ-Σ) του τμήματός σας.

3.3 Η παράφραση

Πολλοί/ές είναι εκείνοι/ες που πιστεύουν ότι εκφράζοντας ένα κείμενο ή μια ιδέα με «δικές τους λέξεις» αποφεύγουν το ζήτημα της λογοκλοπής. Υπάρχει ένας επίσημος όρος που αναφέρεται στην έκφραση ιδεών τρίτων με «δικές σας λέξεις» – ονομάζεται «παράφραση». Συχνά ο σκοπός της παράφρασης είναι να απλοποιήσει ή να παρουσιάσει μια σύνοψη των ιδεών ενός/μίας συγγραφέα, καθιστώντας τις ιδέες αυτές περισσότερο κατανοητές. Η παράφραση είναι αποδεκτή και απαραίτητη για την συγγραφή των εργασιών σας, αλλά και σε αυτή την περίπτωση είναι αναγκαίο να αναφέρεται η αρχική πηγή από την οποία προέρχονται οι ιδέες/πληροφορίες που παραφράζετε, ακόμα και στην περίπτωση που έχουν εκφραστεί σημαντικά διαφοροποιημένες. Είναι σημαντικό να είσαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί/ες όταν παραφράζετε μέρη ενός κειμένου. Η απλή παράφραση, όπου αντικαθίστανται μερικές λέξεις με άλλες συνώνυμες ή αλλάζει η σειρά της πρότασης, ουσιαστικά είναι συναφής με την άμεση αντιγραφή των λέξεων του/της συγγραφέα. Μια τέτοια προσπάθεια δεν είναι αρκετή ώστε να θεωρηθεί γνήσια παράφραση της ιδέας και θεωρείται μορφή λογοκλοπής. Πέραν αυτού, η απλή παράφραση υποδηλώνει πως ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει αναπτύξει εις βάθος την κατανόηση του θέματος.

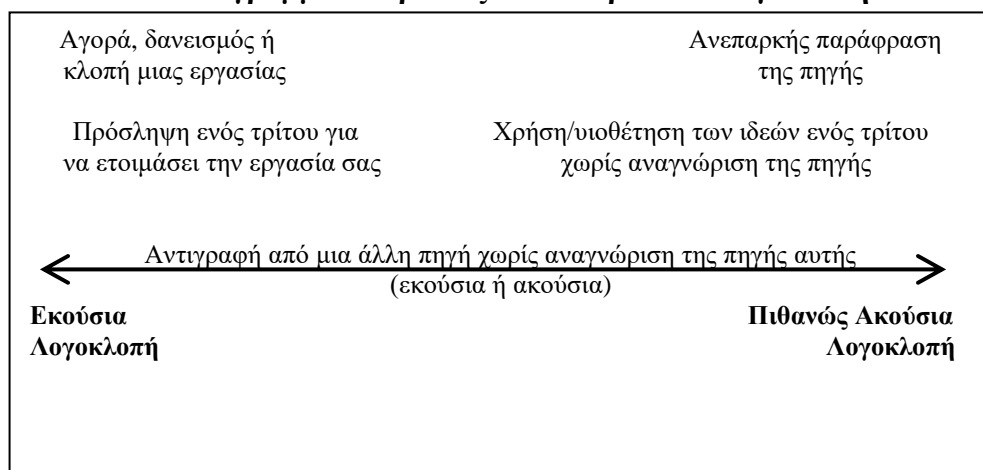
3.4 Η αυτο-λογοκλοπή

Η αυτο-λογοκλοπή είναι ένα σύγχρονο ηθικό δίλημμα του ακαδημαϊκού κόσμου και αφορά στην επαναχρησιμοποίηση ολόκληρης ή μέρους παλαιότερης εργασίας στα πλαίσια μιας νέας. Η Αμερικανική Ψυχολογική Ένωση (American Psychological Association – APA) διαχωρίζει τη λογοκλοπή από την αυτο-λογοκλοπή, υπογραμμίζοντας ότι «ενώ η λογοκλοπή αναφέρεται γενικά στην πρακτική οικειοποίησης των λέξεων και ιδεών τρίτων, η αυτο-λογοκλοπή αναφέρεται στην πρακτική ενός ατόμου να παρουσιάζει ως νέο προηγούμενα δημοσιευμένο έργο του».⁴ Στο πλαίσιο των σπουδών σας, απαιτείται η ριζική επανεπεξεργασία τυχόν υλικού που μπορεί να έχετε συγγράψει στο παρελθόν και επιθυμείτε να επαναχρησιμοποιήσετε. Αυτή η πρακτική διασφαλίζει ότι δεν διαπράττετε αυτο-λογοκλοπή και ότι το υλικό αυτό αντιστοιχεί στον σκοπό της νέας εργασίας.

4. Πώς να αποφύγετε τη λογοκλοπή;

Συχνά υποθέτουμε πως όλοι όσοι υποπίπτουν στο παράπτωμα της λογοκλοπής προσπαθούν εκουσίως να εξαπατήσουν. Η αλήθεια είναι πως ένα μεγάλο μέρος της λογοκλοπής οφείλεται στην απροσεξία ή στην έλλειψη κατανόησης της έννοιάς της. Το ακόλουθο διάγραμμα αναπαριστά την λογοκλοπή σε έναν άξονα.

Διάγραμμα 1: Δράσεις που θεωρούνται λογοκλοπή

⁴ APA (2021). APA Style – Plagiarism. Ανακτήθηκε από: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/plagiarism>

Καθώς, κατά ένα σημαντικό μέρος, η λογοκλοπή μπορεί να είναι ακούσια, ο καλύτερος τρόπος για να αποφευχθεί είναι η ανάπτυξη ορθών συνηθειών ακαδημαϊκής συμπεριφοράς και γραφής και η εξοικείωση με τις έννοιες που αφορούν στη λογοκλοπή:

- Φροντίστε να έχετε αρκετό χρόνο στη διάθεσή σας ώστε να προσπαθήσετε να επιτύχετε ένα καλό αποτέλεσμα. Οι φοιτητές/τριες που προσπαθούν να συγγράψουν μια εργασία την τελευταία στιγμή είναι πιο πιθανό να υποπέσουν σε λογοκλοπή, γιατί η βιασύνη τους κάνει απρόσεχτους/ες. Η έλλειψη χρόνου είναι επίσης το πρωταρχικό κίνητρο για την εκούσια λογοκλοπή που σκοπό έχει την εξαπάτηση.
- Ξαναδιαβάστε την εργασία σας με σκοπό την αναθεώρησή της. Μέσω της αναθεώρησης, μπορείτε να διορθώσετε μέρη του κειμένου που είναι αποτέλεσμα λογοκλοπής.
- Ελέγξτε το κείμενό σας για λάθη. Ο έλεγχος μπορεί να σας βοηθήσει να εντοπίσετε παραπομπές που πιθανώς να έχετε παραλείψει. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή, ώστε όλες οι πηγές που αναφέρονται μέσα στο κυρίως κείμενο μιας εργασίας σας να παρουσιάζονται με πληρότητα στη βιβλιογραφία στο τέλος της εργασίας. Η απουσία από τη βιβλιογραφία πηγών που αναφέρονται μέσα στις εργασίες σας συνιστά λογοκλοπή.

Η χρήση των ιδεών τρίτων είναι ένα σημαντικό μέρος της ακαδημαϊκής εργασίας. Η χρήση αυτή θεωρείται λογοκλοπή μόνο όταν δεν μνημονεύεται κατάλληλα η αρχική πηγή. Η ακούσια λογοκλοπή σχετίζεται ακόμα συχνά με τον τρόπο που κρατάτε σημειώσεις. Σκοπός των σημειώσεών σας πρέπει να είναι η καταγραφή όλων των πληροφοριών που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στο τελικό έγγραφο που υποβάλλετε προς βαθμολόγηση. Όμως, πολύ συχνά μπορεί να μη γνωρίζετε εάν πράγματι θα χρησιμοποιήσετε μια πληροφορία μέχρις ότου να γράψετε το κείμενό σας – ώρες, ημέρες ή ακόμα και εβδομάδες αργότερα. Όταν έρθει ο καιρός να χρησιμοποιήσετε τις σημειώσεις σας, μπορεί να έχετε ξεχάσει την προέλευσή τους, κατά πόσον έχετε αντιγράψει τις ακριβείς λέξεις του/της συγγραφέα, εάν τις έχετε παραφράσει ή έχετε

καταγράψει την δική σας επεξήγηση των πληροφοριών. Εάν η πηγή των πληροφοριών δεν έχει καταγραφεί λεπτομερώς είναι πολύ πιθανό να μην μπορέσετε να διαλευκάνετε αυτά τα ζητήματα, υποπίπτοντας σε ακούσια λογοκλοπή. Οι ακόλουθες στρατηγικές μπορούν να σας βοηθήσουν να αποφύγετε αυτά τα προβλήματα όταν κρατάτε σημειώσεις (γραπτές ή ηλεκτρονικές):

- Πάντοτε να περιλαμβάνετε λεπτομέρειες για την πηγή (συγγραφείς, χρονολογία έκδοσης, τίτλος, κλπ.) μαζί με τις πληροφορίες που αντλήσατε από αυτή την πηγή.
- Χρησιμοποιείτε εισαγωγικά («...») όταν αντιγράφετε αυτολεξεί κείμενο από μια πηγή. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε γραμματοσειρά (ή στυλό) διαφορετικού χρώματος ή κάποια άλλα κωδικοποίηση που θα σας επιτρέψει να αναγνωρίζετε την ακριβή αντιγραφή υλικού.
- Αρκετοί/ες συνιστούν να αντιγράφετε στις σημειώσεις σας το κείμενο που επιθυμείτε όπως ακριβώς αυτό εμφανίζεται στην πηγή που χρησιμοποιείτε. Εντούτοις, είναι δύσκολο να χρησιμοποιήσετε ένα ελαφρώς παραφρασμένο κείμενο αργότερα, όταν γράφετε την εργασία σας, με υπαρκτό τον κίνδυνο λογοκλοπής. Άλλοι/ες, ωστόσο, προτείνουν πως ο καλύτερος τρόπος να κρατάτε σημειώσεις είναι να παραφράζετε από την αρχή το κείμενο και τις ιδέες που χρησιμοποιείτε, προκειμένου να είσαστε σίγουροι/ες πως γράφετε τη δική σας επεξήγηση των ιδεών με δικές σας λέξεις. Η απόφαση ασφαλώς είναι προσωπική για την κάθε φοιτήτρια και τον κάθε φοιτητή. Το σημαντικό είναι να αποφύγετε την λογοκλοπή.

Προσοχή πρέπει να δίνεται και στη χρήση αυτούσιου κειμένου μέσα στην εργασία σας:

- Όλα τα παραθέματα, δηλαδή τα αυτούσια αποσπάσματα από έργα άλλων συγγραφέων (quotes), πρέπει να δηλώνονται με σαφήνεια και ακρίβεια. Η σωστή χρήση των εισαγωγικών είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αποφυγή της λογοκλοπής. Στις λέξεις που είναι ακριβές αντίγραφο του γνήσιου κειμένου πρέπει πάντα να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά και να σημειώνεται η σελίδα από την οποία προέρχεται το παράθεμα.

- Η χρήση αυτούσιου κειμένου σε εισαγωγικά προτείνεται στην περίπτωση ορισμών ή όταν η αρχική διατύπωση του/της συγγραφέα εκφράζει την ιδέα τόσο καλά που δεν είναι δυνατόν να υπάρξει καλύτερη διατύπωσή της. Δυστυχώς, όμως, οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν εμπιστοσύνη στον τρόπο γραφής τους τείνουν να χρησιμοποιούν πολύ συχνά αυτούσιο κείμενο μέσα στις εργασίες τους, πιστεύοντας πως δεν μπορούν να βελτιώσουν την έκφραση του/της συγγραφέα. Ακόμα και στην περίπτωση που όλες οι πηγές των αυτούσιων κειμένων έχουν αναγνωριστεί από τον/τη φοιτητή/τρια, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να κατηγορηθεί για λογοκλοπή καθώς η προσωπική του/της συμβολή είναι μηδενική.
- Η έκταση της παράθεσης αυτούσιου κειμένου πρέπει να είναι μικρή, συνήθως μέχρι δύο σειρές κειμένου με όσο το δυνατόν λιγότερες λέξεις. Σε γενικές γραμμές, η παράθεση αυτούσιου κειμένου πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ξεπερνά το 5%-10% του συνόλου της έκτασης μιας εργασίας.

5. Οι επιπτώσεις της λογοκλοπής

5.1 Ποιος βλάπτεται από τη λογοκλοπή;

- **Ο/Η φοιτητής/τρια:** Η λογοκλοπή είναι μια πράξη που παρεμποδίζει τη μάθηση, η οποία είναι ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο κάποιος/α φοιτητής/τρια εγγράφεται σε ένα πανεπιστήμιο.
- **Οι άλλοι/ες φοιτητές/τριες:** Εκείνοι/ες οι φοιτητές/τριες που εργάζονται σκληρά για να ολοκληρώσουν την εργασία τους μπορούν δικαίως να αισθάνονται αδικημένοι/ες από εκείνους/ες που δεν καταβάλλουν την ίδια προσπάθεια και επιχειρούν να κερδίσουν πλεονέκτημα στις βαθμολογίες τους με εξαπάτηση.
- **Οι διδάσκοντες/ουσες:** Οι διδάσκοντες/ουσες αφιερώνουν πολύτιμο χρόνο και προσπάθεια στην προετοιμασία των γραπτών εργασιών στις συναντήσεις τους με τους/τις φοιτητές/τριες και στη διόρθωσή τους. Εξαιτίας αυτών, ένας/μία διδάσκοντας/ουσα μπορεί δικαίως να θεωρεί πως αντιμετωπίζεται με ασέβεια από εκείνους/ες που υποπίπτουν σε λογοκλοπή.

5.2 Τι βλάπτεται από τη λογοκλοπή;

- **Η σχέση φοιτητών/τριών-διδασκόντων/ουσών:** Η λογοκλοπή μετατρέπει τη σχέση φοιτητών/τριών-διδασκόντων/ουσών σε μια σχέση παράβασης-ελέγχου, που δυσχεραίνει σημαντικά τη μαθησιακή διαδικασία.
- **Το εκπαιδευτικό κλίμα:** Η λογοκλοπή αντικαθιστά την επιθυμία και την προσπάθεια για μάθηση, με έλλειψη εμπιστοσύνης ή και κυνισμό.
- **Η φήμη του πανεπιστημίου:** Οι μελλοντικοί εργοδότες/τριες θα διστάζουν να προσλάβουν απόφοιτους/ες από ένα πανεπιστήμιο του οποίου οι φοιτητές/τριες έχουν τη φήμη πως υποπίπτουν σε λογοκλοπή.
- **Η αξία των τίτλων σπουδών του ΕΑΠ:** Οι φοιτητές/τριες που υποπίπτουν σε λογοκλοπή αποφοιτούν χωρίς να έχουν αποκτήσει σημαντικές γνώσεις και ικανότητες, μειώνοντας την αξία των τίτλων σπουδών που προσφέρει το ΕΑΠ.

Συνολικά, δεν πρέπει να ξεχνάτε πως τόσο οι γραπτές εργασίες όσο και η διπλωματική εργασία αποτελούν ακαδημαϊκά έγγραφα. Η ακαδημαϊκή γραφή συνιστά επί της ουσίας έναν πολυπρόσωπο συνεχή διάλογο μεταξύ ατόμων, σχολών σκέψης και θεωριών. Συνεπώς, η συγγραφή ακαδημαϊκών κειμένων δεν μπορεί να περιοριστεί στη διατύπωση πρακτικών ζητημάτων και υποθέσεων και στη στείρα παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων. Αποτελεί μια σημαντική μορφή κοινωνικής αλληλεπίδρασης στην επιστημονική κοινότητα, που χαρακτηρίζεται από τις νόρμες, τις προσδοκίες και τις σχέσεις μεταξύ των μελών της. Η χρήση παραπομπής βιβλιογραφικών πηγών αποτελεί μια ξεκάθαρη έκφραση της ακαδημαϊκής γραφής ως κοινωνικής αλληλεπίδρασης.